

Savetodavne usluge o upravljanju sredstvima vodovodnim preduzećima Jugoistočne Evrope

Izazov

Vodovodna preduzeća su više nego ikada pod pritiskom da poboljšaju svoje ukupne performanse i efikasnost poslovanja.

Istovremeno se suočavaju sa značajnim izazovima kako bi sačuvali ili modernizovali svoju imovinu, dok pristup finansiranju postaje sve teži.

Vremenom sistem stari i u lošijem je stanju. Stoga, za vodovodna preduzeća postaje sve teže pružanje usluga, koje zahtevaju opština, građani i privreda.

Dodatno: Operativni i servisni troškovi povećavaju se starenjem imovine. Prema tome, vodovodno preduzeće, istovremeno se suočava sa smanjenim kapacitetima usluga, i s druge strane nesrazmerno visokim troškovima, koje nije u stanju ili sve teže može da pokrije.

Rešenje

Najbolji način za suočavanje sa izazovom je uvođenje najbolje prakse u integrisano upravljanje sredstvima.

Ove efikasne i dokazane metode omogućavaju na sistematičan i ekonomičan način praćenje, održavanje i unapređenje postojećih sredstava. Takođe, unapređuje se kvalitet, pouzdanost usluga i jačanje ukupnih performansi poslovanja.

Ovo poboljšava efikasnost vodovodnih preduzeća, omogućava održavanje nivoa i unapređenje kvaliteta usluga. Vodovodno preduzeće je tako u stanju da održava potrebni nivo usluga u dužem vremenskom periodu i po nižim cenama.

Šta nudimo

Program «Savetodavne usluge o upravljanju sredstvima vodovodnim preduzećima Jugoistočne Evrope» sada čini dostupnim najbolje metodologije – Prilagođene zahtevima i specifičnim uslovima javnih preduzeća u regionu.

Podržan od German Development Cooperation i u direktnoj saradnji sa Hydro-Comp Enterprises Ltd., Kipar, renimiranog svetskog pružaoca usluga za konsultantska i softverska rešenja za upravljanje javnim preduzećima. Program obezbeđuje direktnu tehničku podršku, najsavremenija softverska rešenja i izgradnju širokih kapaciteta za integrisano upravljanje sredstvima vodovodnih preduzeća iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Severne Makedonije, Srbije i Crne Gore.

U cilju pružanja direktne i pojedinačne podrške javnim preduzećima, prema njihovim potrebama i posebnim zahtevima, dva ekspertska centra nude svoju stručnost i iskustvo i prate učesnike javnih preduzeća na svakom koraku tokom čitavog projekta.

UTVSI

Udruženje za tehnologiju voda i sanitarno inženjerstvo za Srbiju, Severnu Makedoniju i Crnu Goru

AQUASAN

Mreža u Bosni i Hercegovini za Bosnu i Hercegovinu

SHUKALB

Udruženje vodovoda i kanalizacije u Albaniji

SHUKOS

Udruženje vodovoda i kanalizacije na Kosovu

Ovaj program je deo D-LeaP-a (Danube Learning Partnership), regionalne, integrisane i održive izgradnje kapaciteta, inicijativa nacionalnih udruženja vodovodnih preduzeća i IAWD-a (Međunarodnog udruženja kompanija za vodosnabdevanje u okviru sliva reke Dunav).

Predviđeno trajanje projekta je od januara 2017. do novembra 2021. Zainteresovana javna preduzeća još uvek se mogu priključiti i pozvana su da u bilo kom trenutku kontaktiraju nekog partnera projekta radi dodatnih informacija.

Naše usluge

Metode integrisanog upravljanja sredstvima obezbeđene su putem paketa inovativnih rešenja.

Projekat omogućava pristup EDAMS IAM softveru kao savremenom rešenju za integrisano upravljanje sredstvima. Ovaj softver zasnovan je na najboljoj praksi i testiranoj i dokazanoj metodologiji, koja omogućava preduzećima da u punom obimu sprovedu rešenja upravljanja sredstvima.

Ova rešenja su sistematično predstavljena preduzećima učesnicima kroz tri faze:

	Cilj	Moduli	Rezultati
Srebrna faza: GIS/ Upravljanje podacima o mreži 	Upravljanje mrežnim podacima predstavlja sveobuhvatan registar sredstava mreže preduzeća. On donosi mrežu geografskih podataka sa odgovarajućim funkcionalnostima za prikupljanje, strukturiranje, održavanje i upravljanje svim postojećim sredstvima.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GIS/ upravljanje podacima o mreži ▪ Napredni GIS/ upravljanje podacima o mreži ▪ Zoniranje mreže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistemsko kartiranje svih sredstava sa činjeničnim i pouzdanim georeferenciranim podacima. ▪ Konzistentna, konsolidovana i validirana baza podataka, omogućava jednostavnu procenu mreže i primenljivost svih funkcija u poslovnim procesima.
Zlatna faza: Upravljanje održavanjem 	Upravljanje održavanjem radi poboljšanja produktivnosti i efikasnosti funkcije održavanja i poboljšanja pružanja usluga (kraće trajanje popravke) primenom odgovarajućih poslovnih procedura i procesa rada.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upravljanje održavanjem ▪ Napredno upravljanje održavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistemska procena stanja čitave mreže ▪ Integrisani procesi rada i poslovne procedure ▪ Efikasno održavanje infrastrukture ▪ Kontrola troškova za održavanje kao najvećeg stavke u troškovima.
Platinasta faza: Upravljanje sredstvima i distribucijom, Upravljanje neprihodovanom vodom 	Omogućava napredne funkcije integrisanog upravljanja sredstvima: (a) Upravljanje komercijalnim podacima, (b) Upravljanje kvalitetom vode, (c) Upravljanje distribucijom/ neprihodovanom vodom, (d) Planiranje rehabilitacije/ održavanja i (e) Poslovno planiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upravljanje komercijalnim podacima ▪ Upravljanje distribucijom / neprihodovanom vodom ▪ Upravljanje kvalitetom vode ▪ Planiranje rehabilitacije ▪ Planiranje infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planovi održavanja i rehabilitacije za smanjivanje troškova ▪ Upravljanje distribucijom i kontrola neprihodovane vode ▪ Planiranje rehabilitacije mreže

Tokom svih faza, javna preduzeća dobijaju individualnu podršku uz prilagođene savete i sveobuhvatne mere razvoja kapaciteta putem sledećih usluga:

1. **Obuka u učionici:** Kursevi obuke će se održavati redovno u prostorijama ekspertskeg centra i obrađivaće sve aspekte IAM u različitim fazama programa.
2. **Konverzija podataka i Implementacija IAM sistema:** EDAMS IAM softver biće obezbeđen svakom preduzeću i njime će se upravljati putem *cloud-a*; postojeći podaci biće u potpunosti integrisani.
3. **Podrška:** Dnevna daljinska podrška preduzećima o korišćenju softvera i usvojenih procedura.
4. **Posete:** Preduzeća se podstiču da redovno posećuju ekspertskeg centra kako bi zatražili savete i pomoć.
5. **Radionice/ Konferencije:** Redovno će biti održavane i prezentovaće različite aspekte usluga i IAM.
6. **Pristup dodatnim IAM uslugama:** Biće omogućen na opcioni zahtev uz dodatni trošak za dalju podršku prema zahtevu preduzeća.

Vaši benefiti

	 Beneficije javnih preduzeća	 Beneficije opština
Poboljšano upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedna sveobuhvatna baza podataka za sva postojeća sredstva ▪ Od reaktivnog do proaktivnog procesa planiranja i organizacije za kratkoročne, srednjoročne i dugoročne zadatke ▪ Odluke o upravljanju bazirane na podacima i dokazima (troškovi rada, budžet, indikatori performansi) ▪ Ekonomično održavanje: bolje planiranje, stanje i procena rizika ▪ Nema više gubitka znanja zbog fluktuacije zaposlenih ▪ Kompjuterski podržani i standardizovani radni procesi ▪ Integrisani procesi: Prevazilaženje sektorskih podela i integrisana saradnja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšano rukovođenje putem izvršne procene statusa i razvoja javnih preduzeća i njihovih usluga ▪ Informisano i strateško donošenje odluka ▪ Poboljšana kooperacija i koordinacija između JKP i lokalne uprave kao vlasnika opštinske imovine ▪ Održivi razvoj pružalaca javnih usluga
Bolje usluge	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšane korisničke usluge ▪ Bolje vodosnabdevanje (u smislu pritiska i kvaliteta vode) ▪ Brža reakcija na probleme održavanja i efikasnije upravljanje u vanrednim i kriznim situacijama ▪ Omogućavanja širenja područja snabdevanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontinuitet i kvalitet kritičnih javnih usluga ▪ Opštinske usluge usmerene ka stanovništvu ▪ Zadovoljni klijenti – srećni građani
Finansijska korist	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smanjeni operativni troškovi ▪ Veći prihodi ▪ Smanjeni kadrovski troškovi zbog poboljšane strukture zaposlenih ▪ Niži godišnji troškovi rehabilitacije i održavanja ▪ Bolje planiranje budućih investicija 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valuacija finansijskih sredstava: Opština zna koju imovinu i koje vrednosti poseduje ▪ Povoljnije cene vode i ekonomski opravdane cene prema potrošačima
Viša kreditna sposobnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Precizan bilans stanja, izveštaji o kvalitetu vode, izveštaji o kontroli vode i precizniji budžeti za operativne troškove i neophodne investicione troškove; ▪ Poboljšane finansijske performanse JKP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobijanje garancija i zajmova od međunarodnih donator i banaka
Povećana usaglašenost i transparentnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podaci prikupljeni prema standardnim procedurama: lako izveštavanje ▪ Automatizovana procena regulativnih zahteva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pravila i propisi se lakše prate i ispunjavaju

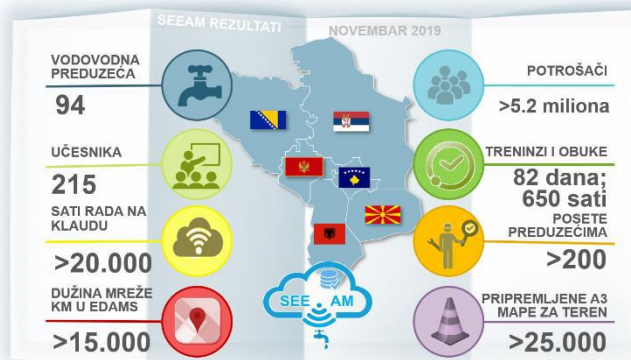

Dosadašnji rezultati

Dve faze su već uspešno zaključene, a treća započeta u 2019, i mnogo toga je već postignuto (novembar 2019):

Srebrno nivo – 2017, 2018 & 2019

Zlatni nivo – 2018 & 2019

Platinasti nivo A – 2019

Kako učestvovati

Svako vodovodno preduzeće iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Severne Makedonije, Srbije i Crne Gore može učestvovati u ovom programu.

Program u potpunosti pokriva obuku i razvoj kapaciteta vodovodnih preduzeća. (Uključeni su prevoz i smeštaj za radionice i obuku).

Učesnici će platiti samo za korišćenje softvera, kao umanjenu godišnju softversku naknadu, i malu članarinu za AM centar. Cene za preduzeća iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Severne Makedonije, Srbije i Crne Gore su:

Licenca za softver "EDAMS"	Osnovni sadržaj paketa	Vodovodna preduzeća sa manje ili oko 10.000 stanovnika			Vodovodna preduzeća sa više od 10.000 stanovnika**				
		Broj korisnika*	2019	2020	2021	Broj korisnika*	2019	2020	2021
Srebrna faza	Registar infrastrukturnih sredstava	2	1.100 €	1.100 €	1.100 €	2	2.200 €	2.200 €	2.200 €
Zlatna faza	Upravljanje održavanjem	2	1.500 €	1.500 €	1.500 €	4	3.000 €	3.000 €	3.000 €
Platinasta faza	Planiranje/ NRW	2	1.750 €	1.750 €	1.750 €	4	3.500 €	3.500 €	3.500 €
Troškovi savetodavnih usluga AM centra			600 €	600 €	600 €		600 €	600 €	600 €

* - cena za dodatnog korisnika 50 € mesečno

** - za JKP koji ostaje na isti nivo cena ostaje ista kao prethodne godine

*** - za JKP sa više od 100.000 stanovnika, ponuda će se dobiti na zahtev

Kontakt

Zainteresovana javna preduzeća još uvek se mogu priključiti i pozvana su da u bilo kom trenutku kontaktiraju nekog od partnera projekta radi dodatnih informacija.

UTVSI

Email: amhub@utvsi.com
Tel: +381 (0)11 244 22 28

Email: info@aquasanbih.ba
Tel: +387 (0)37 307 990

Email: info@shukalb.al
Tel: 355 (0)42 245 101

Email: shukos2001@gmail.com
Tel: 381 (0)38 526 873

Više informacija na <http://edams.com/SEEAM/> ili [SEEAM](#) (Youtube kanal) ili [facebook](#) stranici.

Naši partneri

Ova javna vodovodna preduzeća iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Severne Makedonije, Srbije i Crne Gore koja učestvuju na projektu (novembar 2019):

br.	Javno vodovodno preduzeće (PUC)	Faza	br.	Javno vodovodno preduzeće (PUC)	Faza
UTVSI – Beograd, Srbija			Aquasan Mreža B&H – Bihać, B&H		
🇷🇸 PUCs SRBIJA 🇷🇸			🇷🇸 PUCs BOSNA I HERCEGOVINA 🇷🇸		
1	JKP "Standard" Ada	Zlatna G2	1	"Vodovod i kanalizacija" Bijeljina	Srebrna G3
2	JKSP Aleksandrovac	Zlatna G2	2	JKP "Komunalac" Busovača	Zlatna G2
3	JKP "Vilin Lug" Crna Trava	Srebrna G2 2	3	JKP "Vodovod i kanalizacija" Gračanica	Platinasta A G1
4	JKP Donji Milanovac	Platinasta A G1	4	KP "Vodovod" a.d. Gradiška	Platinasta A G1
5	JP "Jedinstvo" Kladovo	Platinasta A G1	5	KP "Babos" Kotor Varoš	Zlatna G2
6	JKP "Vodovod i kanalizacija" Kragujevac	Platinasta A G1	6	KP "Budućnost" AD Laktaši	Zlatna G2
7	JKP "Vodovod" Leskovac	Zlatna G2	7	JP "Komunalno" Neum	Srebrna G2 2
8	JP "Vodovod i kanalizacija" Loznica	Platinasta A G1	8	KP "Vodovod" AD Prnjavor	Zlatna G2
9	JP "3 septembar" Nova Varoš	Srebrna G3	9	"Vodovod i Kanalizacija" Sanski Most	Platinasta A G1
10	JKP "Napredak" Sokobanja	Platinasta A G1	10	"Vodovod i kanalizacija" d.d. Srebrenik	Platinasta A G1
11	JKP "Vodokanal" Sombor	Srebrna G3	11	PKD "Rad" AD Teslić	Srebrna G2 2
12	JKSP Topola	Srebrna G1 3	12	JP "Vodovod" a.d. Trebinje	Platinasta A G1
13	JKP "Vodovod" Zaječar	Platinasta A G1	13	"Vodovod i kanalizacija" Velika Kladuša	Zlatna G2
🇲🇰 PUCs SEVERNA MAKEDONIJA 🇲🇰			SHUKALB – Tirana, Albanija		
🇲🇰 PUCs ALBANIJA 🇲🇰					
1	JKP "Usluga" Berovo	Srebrna G3	1	WSS Berat	Srebrna G1
2	JKP "Bregalnica" Delčevo	Srebrna G3	2	WSS Čërrik	Srebrna G1
3	JKPD "Komunalec" Gevgelija	Zlatna G2	3	WSS Durrës	Srebrna G1
4	KJP "Vodovod" Kočani	SF G3 / ZF G2	4	WSS Elbasan	Srebrna G1
5	JKP "Vodovod" Kumanovo	Srebrna G3	5	WSS Gramsh	Srebrna G1
6	JKP "Komunalec" Pehčevo	Srebrna G3	6	WSS Himarë	Srebrna G1
7	JKP "Nikola Karev" Probištip	Platinasta A G1	7	WSS Kavajë	Srebrna G1
8	JKP "Plavaja" Radoviš	Srebrna G3	8	WSS Peqin	Srebrna G1
9	JKP "Proleter" Resen	SF G3 / ZF G2	9	WSS Përmet	Srebrna G1
10	JKP "Komunalec" Strumica	Srebrna G3	10	WSS Vlorë	Srebrna G1
11	JP "Solidarnost" Vinica	Srebrna G3	11	WSS Sarandë	Srebrna G1
🇲🇰 PUCs CRNA GORA 🇲🇰			12	WSS Shkodër	Srebrna G1
1	JP "Vodovod i kanalizacija" Berane	Srebrna G1 3	🇷🇸 Regionalna PUCs KOSOVO 🇷🇸		
2	Regionalni vodovod Budva	Zlatna G2	1-5	RWC "Hidromorava" Gjilan	Srebrna G1
3	"Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva	Platinasta A G1	6-10	RWC "Mitrovica" Mitrovica	Srebrna G1
4	DOO "Vodovod i kanalizacija" Cetinje	Platinasta A G1	11-15	RWC "Prishtina" Priština	Srebrna G1
5	"Vodovod i kanalizacija" Danilovgrad	Srebrna G3	Srebrna faza PUCs		46 (48)
6	DOO "Komunalne djelatnosti" Gusinje	Srebrna G3	Zlatna faza PUCs		13 (11)
7	"Vodovod i kanalizacija" Herceg Novi	Zlatna G2	Platinasta faza A PUCs		15
8	"Vodovod i kanalizacija" Kotor	Platinasta A G1	Ukupni broj preduzeća		
9	DOO "Komunalne djelatnosti" Plav	Srebrna G3	74		
10	DOO "Vodovod i kanalizacija" Rožaje	Srebrna G3			

Iskustva

“Mi smo, kao jedinice lokalne samouprave, ovdje sa rukovodiocima javnih komunalnih preduzeća da razgovaramo o mogućnostima i potencijalnim koristima, da se uključimo u projekat i razvijemo ovu GIS (Georeferencing Integration Sistem) strukturu, tj. infrastrukturu za vodosnabdevanje i kanalizaciju.”

g-din Goran Trajkovski – Gradonačelnik opštine Delčevo, Severna Makedonija

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=1y0-a20PbPQ&t=144s>

“Program za upravljanje imovinom, za koji smatramo da je temelj dobrog komunalnog poslovanja, dobro se odvijao u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji. Veoma smo zadovoljni kako su AM centri (dve nacionalne asocijacije - UTVSI i Aquasan) upravljali programom u ove četiri zemlje, privukli veliki broj komunalnih preduzeća i pomogli im da poboljšaju svoje usluge. Takođe imamo veoma velika očekivanja i za Albaniju i za Kosovo, i saradujemo u velikoj meri sa obe nacionalne asocijacije (SHUKALB i SHUKOS) koje će biti novi habovi za Albaniju i Kosovo, zajedno sa vodovodom u Prištini”

g-din Philip Weller – Rukovodilac Tehničkog Sekretarijata, IAWD, Beč, Austrija

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=5jWkRdnmuQE>

“Upravljanje imovinom je veoma važan stub reforme koju Albanija sprovodi u sektoru vode i sanitarnoj zaštiti. Mi smo veoma pouzdani da će s ovim projektom komunalna preduzeća imati vrlo važan alat koji će im omogućiti da znaju šta imaju u „kući“ tj. u komunalnom preduzeću i da će imati znanje ne samo o imovini kojom upravljaju, već će i imati plan kako upravljati tim sredstvima i efikasniji poslovni plan i plan ulaganja.”

g-da Lindita Sofiri – Direktor, Direktorat za razvoj programa za vodosnabdevanje, kanalizaciju i otpadni infrastrukturu, Albanija

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=5jWkRdnmuQE>

“Vodovod je nekad upravljao s nama, sad mi napokon počinjemo a upravljamo vodovodnim sistemom i verujem da će svi oni koji se uključe u ovaj projekat Asset Menadžmenta tek videti koliko malo znaju o svom vodovodnom sistemu.”

g-din Osman Čaušević – “Vodovod i kanalizacija” Velika Kladuša, Bosna i Hercegovina

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=ehwTTShEzjU&t=118s>

“Mi verujemo da će nam AM program omogućiti da ojačamo stabilnost kompanije i ponudimo bolje samoodržive usluge. Regionalni vodovod Prištine ima potrebna stručna sredstva i inženjere koji su sposobni da realizuju projekat i u tome ćemo uspeti.”

g-din Ilir Abdualahu – Direktor, Regionalno preduzeće Priština, Kosovo

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=5jWkRdnmuQE>

“Uspeli smo da za 318 sati koliko smo se “klaudovali” na ovom programu unesemo 118 km vodovodne mreže, što je jedan od većih uspeha i to nam daje još veću snagu i moć da nastavimo dalje tim tempom.”

g-da Vanja Kuzmanović – JKP “Vodovod”, Leskovac, Srbija

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=uGoFcCbMVE>

“Već što se oseća kao benefit ovog rada dosadašnjeg rada je to da smo u proteklom periodu kompletno registrovali svu mrežu, evidentirali čitavu infrastrukturu i sada već polako ulazimo u jednu fazu, gde očekujemo naravno i finansijske efekte oko ovog zalaganja i rada.”

g-da Saša Drljača – JKP “Napredak”, Sokobanja, Srbija

Više na: https://www.youtube.com/watch?v=IAFzClyNL_c

“Izabrani predstavnici lokalnih samouprava – gradonačelnik i skupština, trebali bi biti u stanju da razviju politiku unapređenja usluga vezanih za vodosnabdevanje građana, na osnovu tehničkih podataka dobijenih od javno komunalnih preduzeća.”

Boran Ivanoski – Direktor projekta, NALAS, Skopje, Severna Makedonija

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=jFhJ0huduI>

“Od poziva korisnika da prijavi kvar, do samog završetka, kroz faze kroz koje prolazi radni nalog, znati ko je šta kad ko radio i koliko je bilo potrebno vremena, opreme, koji su na kraju koštalo saniranje tog nekog kvara koji je prijavljen.”

g-da Sanja Janković – DOO “Vodovod i kanalizacija” Cetinje, Crna Gora

Više na: <https://www.youtube.com/watch?v=v5Iz7sJAHSk>

Objavio Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Office Sarajevo
Zmaja od Bosne 7-7a
Importanne Centar 03/IV
T +387 33 957 500
F +387 33 957 501
BosnienHerzegovina@giz.de
www.giz.de

Datum Novembar 2019

GIZ je odgovoran za sadržaj ove publikacije.

Projekat **develoPPP.de**

Implementirao **giz** Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

U ime Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ)

Saradnja Cooperation with the Private Sector; Sustainable Economic Policy

Slike Aquasan, GIZ, HCE, UTVSI